

တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးသကၢ်ပဝးလၢကိၣ်ပုၤကိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်ဆဲးကျိးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးနဖိအကိၣ်

ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးလိၣ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပုၤမၤလိၣ်ကီၢ်လၢဝါကိၣ်ကိၣ်ဖိၣ်ပၢ်တဖၣ်ကိးန့ၢ်ဘၣ်ကိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ပၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်မၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဘၣ်တၢ်နီၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလၢမိၢ်ပၢ်လၢအကတိၤကီၢ်လၢဝါကိၣ်ဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလိၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဟံၣ်ယုၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ -

- တၢ်ဆဲးလိၣ်မံၤဒီးလၢတၢ်န့ၣ်လိၣ်ကိၣ်
- ကိၣ်အတၢ်မၤစၢၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်
- ကိၣ်ဖိအလံာ်ဟံၣ်ဖျါ
- ကိၣ်ဖိတၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်ယုၤကျဲၤသ့ၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်
- မိၢ်ပၢ် - သရၣ်သရၣ်မ့ၢ်အတၢ်ထံၣ်လိၣ်တၢ်ပိၣ်
- တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်လၢတၢ်တိၣ်ဖျါတၢ်ဟံၣ်တၢ်သးတမံတဖၣ်
- ကိၣ်ဖိ ဒီး မိၢ်ပၢ်အလံာ်ဟံးယၢ်န့ၣ်ကျဲ
- တၢ်ဟ့ၣ် ဒီး တၢ်လၢၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်
- ကိၣ်လၢတၢ်ထူးန့ၢ်ပုၤအသး ဒီးတၢ်အခွဲးအယာ်လိၣ်ဆိဆိ တဖၣ်
- တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ၣ်လိၣ်ဆိဆိဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢအဘၣ်ထွဲလိၣ်သးတဖၣ်
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးတၢ်လၢအဆါန့ၢ်လိၣ်တၢ်သိၣ်လိၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်
- တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ယးတၢ်တက့ၢ်ဒိၣ်ဆဲးအါစ့ၢ်တၢ်ဘၣ်

ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်မ့ၢ်ပုၤတကၤလၢအဟ့ၣ်န့ၢ်ပုၤကိၣ်အတၢ်မၤစၢၤဖဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အကတိၤတဖၣ်ဒီးနဖိအသရၣ်သရၣ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်အပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်, စီဖျါလၢကွဲၤဟူၤဖျါတၢ်ဂီၤမူမ့တမ့ၢ်စီဖျါလၢလိၣ်တဲစီန့ၣ်လိၣ်. ပုၤကွဲးကိၣ်ထံလံာ်မ့ၢ်ပုၤတကၤလၢမၤစၢၤန့ၢ်လၢန့ၢ်ပၢ်တၢ်ကွဲးအလံာ်အလံာ်လၢအဆိၣ်ဆိလၢကီၢ်လၢဝါကိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကွဲးကိၣ်ထံကွဲးအိၣ်လၢကိၣ်လၢန့ၢ်ယုၤထၢန့ၢ်ပၢ်အိၣ်န့ၣ်လိၣ်. ဒ်လၢတၢ်ကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကမၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်, ပုၤကိးဂၤဒဲးလၢအဟံၣ်ယုၣ်ကဘၣ်မၤသကိးတၢ်, သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်, ယုၤအခွဲးလၢကဘၣ်တၢ်စံးကတိၤကိးတဘျီ ဒီး ဖဲအလိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်တဲန့ၢ်ပၢ်အိၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်မံၤမံၤအဖိခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်. သ့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်, နမ့ၢ်တန့ၢ်ပၢ်တၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်, သံကွၢ်ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်လၢကတဲဖျါအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ် ကဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ကိၣ်အပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါလၢကတိၤသ့ၣ်ပၢ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လိၣ်. ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢန့ၣ်သံကွၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တကြားစံးဆၢနတၢ်သံကွၢ်တဘျီယီဘၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်လၢလိၣ်တဖၣ်အိၣ်မ့ၢ်တၢ်သိၣ်သီတၢ်ဘျုးသကၢ်ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤကွဲးကိၣ်ထံလံာ်တဖၣ်ကဘၣ်ပိၣ်ဝဲဖဲအမၤစၢၤန့ၢ်လၢကိၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လိၣ်-

<p>တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်လၢပုၤကတၤတကြားသ့ၣ်ညါ - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ထီၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ဒီးသဒါနတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်ယးဒီးနဖိန့ၣ်လိၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်စံးကတိၤအိၣ်ဖိၣ်အကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ်, ကိၣ်ဖိအတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်. ကြားဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်လိၣ်လၢအဘၣ်အဘၢ ဒီးလၢနမ့ၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကဆဲးကျိးဒီးသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်လၢကိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အခါမၤအဝဲသ့ၣ်စံးကတိၤဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်.</p> <p>ဟံၣ်ဖိယိၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်အတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် FERPA မ့ၢ်ဝဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဟံၣ်ဖျါဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်ဘၣ်ဒီးသဒါအိၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လိၣ်. https://www2.ed.gov/policy/gen/guid/fpco/ferpa/index.html</p>	<p>တၢ်လိၣ်တၢ်လိၣ်ဆဲး - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကဘၣ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢနတဲ, ကဘၣ်မ့ၢ်ဒ်နတဲအသိး, အဝဲဆိသလဲမ့တမ့ၢ်တဲစ့ၢ်လိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနတဲန့ၣ်တသ့ဘၣ်. ပုၤကိၣ်ထံတၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကသံကွၢ်န့ၢ်တၢ်လၢအတန့ၢ်ပၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့ၢ်ဂ့ၢ် နတၢ်အိၣ်သးဟံၣ်ဖျါလၢအတန့ၢ်ပၢ်ဝဲဘၣ်လၢကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါက့ၢ်တၢ်လၢနတဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါလိၣ်တၢ်လိၣ်ဆဲးအဂီၢ်န့ၣ်လိၣ်.</p>
<p>တၢ်တက့ၢ်မိၢ်တၢ် - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ထီၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအတက့ၢ်မိၢ်တၢ်ဘၣ် ဒီးဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ကတိၤမၤမ့ၢ်, ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖး, မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်ကုၣ်န့ၢ်လၢနတၢ်ဆိမိၣ် မ့ၢ်ဂ့ၢ်နတၢ်န့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကဲပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်လၢနဂီၢ်အခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကလဲၣ်န့ၢ်န့ၢ်လၢနကဘၣ်မၤတၢ်ဆၢတဲလၢတၢ်တခါခါအဖိခိၣ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်.</p>	<p>တၢ်ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကဲ - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကဘၣ်ရလိၣ်န့ၢ်ဒီးကိၣ်ပုၤမၤတၢ်ပုၤဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကဲအပုၤလိၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤဘျါတၢ်ဂီၢ်ခဲတဖၣ်လၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အကျဲလိၣ်. နမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်လၢပုၤတဟံၣ်ကဲန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်, အဝဲဆဲးမ့ၢ်တၢ်အရဲဒိၣ်လၢနကဒုးသ့ၣ်ညါတဲဘၣ်ကိၣ်န့ၣ်လိၣ်.</p>
<p>တၢ်တက့ၢ်မိၢ်တၢ် - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ထီၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအတက့ၢ်မိၢ်တၢ်ဘၣ် ဒီးဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ကတိၤမၤမ့ၢ်, ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖး, မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်ကုၣ်န့ၢ်လၢနတၢ်ဆိမိၣ် မ့ၢ်ဂ့ၢ်နတၢ်န့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကဲပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်လၢနဂီၢ်အခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကလဲၣ်န့ၢ်န့ၢ်လၢနကဘၣ်မၤတၢ်ဆၢတဲလၢတၢ်တခါခါအဖိခိၣ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်.</p>	<p>တၢ်ကတိၤစၢၤခဲးန့ၢ်တၢ် - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၢ်သိးနကဒိၣ်သဒါနတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်ဒီးကမၤလိၣ်တၢ်လိၣ်ဆဲးလၢပုၤကန့ၢ်ဟူၤဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်လိၣ်. နမ့ၢ်ပလၢကဘၣ်လၢတၢ်အံၤတတီၤလၢနဖိအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, အဝဲဆဲးမ့ၢ်အတၢ်အရဲဒိၣ်လၢနကဒုးသ့ၣ်ညါတဲဘၣ်ကိၣ်န့ၣ်လိၣ်.</p>
<p>ပုၤကုၣ်သ့ၣ်န့ၢ်နီၤအတၢ်န့ၣ်တၢ်ဆၢတဖၣ် - ဖဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အခါန့ၣ်, ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကဘၣ်မၤတၢ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်အသိးလိၣ်. အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤန့ၢ်လၢနတၢ်ဆဲးကျိၤလိၣ်သး ဒီးကိၣ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါလၢကစံးဆၢတၢ်တမံၤမံၤလၢနအိၣ်ဒီးသံကွၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်နတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်လိၣ်.</p>	<p>ပုၤကုၣ်သ့ၣ်န့ၢ်နီၤအရၢ်အသး - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ထီၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဆိၣ်ဒီးတၢ်ကုၣ်သ့ၣ်န့ၢ်နီၤအရၢ်အသးန့ၣ်လိၣ်. ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်တဘၣ်ဟဲစၢၤခဲလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဘၣ် ဒီးကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကဲန့ၢ်ဒီးကိၣ်ကိးဆၢကတိၤဒီးလိၣ်.</p>
<p>တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ - ပုၤလၢအကတိၤကိၣ်ထံတၢ်တကၤကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ကဲလၢနဖိခိၣ်, နဖိအဖိခိၣ်, ဒီးနတၢ်ဆဲးတၢ်လၢနတၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်လၢနဟံၣ်ကဲမၤအိၣ်တဖၣ်လိၣ်. ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်မၤစၢၤန့ၢ်လၢလၢတၢ်တဲန့ၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢ်ကမၤအိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဖိခိၣ်လၢသရၣ်သရၣ်မ့ၢ် ဒီးကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်အဘၢၣ်စၢၤ, ဘၣ်ဆၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကဘၣ်သံကွၢ်န့ၢ်ဆိလၢတချုးအကတိၤတၢ်န့ၣ်လိၣ်.</p>	<p>ပုၤကုၣ်သ့ၣ်န့ၢ်နီၤအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ - ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်ကြားယုၤမၤလိၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်အသိတဖၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤအခိၣ်ပညိတဖၣ်လၢကမၤစၢၤန့ၢ်လၢနကသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လိၣ်. ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ်တကြားပတုၤမၤလိၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်.</p>

တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးသကၢ်ပဝးလၢကိၣ်ပုၤကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်ဆဲးကျိးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးနဖိအကိၣ်

အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ကတိၤအဒိတဖၣ်လၢနသုအီၤဖဲနမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်လၢနအိၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢၢ်အါထီၣ်လၢပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်အအိၣ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်, မ့တမ့ၢ်နမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အကတိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

English phrases ကိၣ်လၢဝါအတၢ်ကတိၤ	Translation in Karen ကျိၣ်ထံက့ၤလၢနကျိၣ်
Please repeat that.	ဝံသးစူၤတဲကဒါက့ၤအသီတဘျီ.
Can you please explain this one more time?	ဝံသးစူၤနတဲန့ၢ်ပၢၢ်အသီတဘျီကဒီးသ့ဒါ?
There are many words I don't understand. Can you please explain them in another way?	တၢ်လၢယနၢ်တပၢၢ်ဘၣ်အိၣ်အါမးလီၤ. ဝံသးစူၤနတဲန့ၢ်ပၢၢ်ယၤလၢကျဲအဂၤတဘိဘိသ့ဒါ?
If I have questions after the meeting, how can I let the school know?	ယတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ယကဒုးသ့ၣ်ညါကိၣ်လဲၣ် ?
I will need an interpreter for our next meeting. I speak: _____	ယကလိာ်ဘၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢခံတဘျီအဂီၢ်လီၤ. ယကတိၤကျိၣ် - _____
Can I please have these documents translated to my language?	ဝံသးစူၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးပၢၢ်အံၤကျိၣ်ထံက့ၤလၢယကျိၣ်ကသ့ဒါ?
Can you please explain what this word means?	ဝံသးစူၤတဲန့ၢ်ပၢၢ်ယၤလၢတၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤအဒိပညီၣ်လဲၣ်သ့ဒါ?
I would like to schedule another conference with my child's teacher and will need an interpreter.	ယအဲၣ်ဒီးဆၢသ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်လိာ်သးဒီးယဖိအသရၣ်သရၣ်မ့ၢ် ဒီး ယကလိာ်ဘၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်လီၤ.
What else can I do to help my child?	တၢ်အဂၤလၢယကမၤလၢအမၤစၢၤယဖိသ့အိၣ်ဒါ?
What can I do if my child needs help?	ယဖိမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ် ?